

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Maročinno in oznanila (inserte) prejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6 uri popoldne.

Štev. 230.

V Ljubljani, v soboto 7. oktobra 1893.

Letnik XXI.

„Nemški“ Velikovec — v škripcih.

S Koroškega, koncem septembra.

„Wir Deutsche fürchten Gott und sonst nichts auf der Welt!“ — Te krilate besede Bismarckove poudarjajo i naši Nemci ob vsaki priliki. Ne govorimo o tem, koliko se Nemci bojé Boga; mnogo pač ne! A oholi, oblastni naši sosedje bojé se še mnogih drugih stvari, bojé se — Slovanov, bojé se — zlasti na Koroškem — slovenskih šol! Evo dokaza!

Povodom letošnjega občnega zbora naše šolske družbe sv. Cirila in Metoda se je razglasilo, da hoče družba osnovati v Velikovecu slovensko šolo za slovenske otroke. Znale so naše šolske razmere, znana je mučna in dolgotrajna naša borba, da bi pridobili vendar enkrat slovenskemu ljudstvu slovenske šole. Ker pa nam šolska oblastva na noben način nočejo preosnovati nemških šol, odločila se je dična naša šolska družba, da ustanovi v Velikovecu slovensko šolo za slovensko dečo okolice in mesta.

Da se imajo v šolo sprejemati morda i nemški otroci, ter se jih ima „slovenizirati“, kakor kričé nasprotniki, na to naši rodoljubi ne mislijo. Radi prepuščamo nemškim šolam nemške otroke, pa odločno tudi zahtevamo, da se slovenska deca šolaj v slovenskih šolah, kajti le tam se more doseči dovoljen učni uspeh, kjer se otroci šolajo na podlagi materinskega svojega jezika!

A kaj se zgodi? Nemški časopisi so na znani čifutsko-liberalni način kričali po svojih listih, kako se „slovenizuje“ „nemški“ Korotan, v koliki nevarnosti je zlasti „nemški“ Velikovec!

V tem smislu se je rogovilo na vseh straneh, v dolgih uvodnih člankih in inače zoper nameravano slovensko šolo!

„Nemški Velikovec.“ — to je pač ironija, da si hujše misliti ne moremo. Mestece, ki je obdano od trdno slovenske okolice, ki je samo skoro slo-

vensko, se zove — nemško, ker v njem nosi prvi zvonec nekaj slovenskih renegatov!

Prišlo je pa še hujše! Izvedelo se je tudi, da se ima v Velikovecu ustanoviti i podružnica sv. Cirila in Metoda! Br! Slovenska šola in slovenska podružnica, — to je bilo vročokrvnem hkratu preveč. Zato še hujši vik in krik med vso nemčursko kliko koroško. Klicalo se je na pomoč vse, kar gre in leze, ter se še zove — nemško, da reši „Nemški Velikovec v škripcih“. Nabiralo se je v to po vsem Koroškem celó — „kronine darove“, katerih se je pa z vsem bobnanjem nabralo ravno toliko, da bo za pošten sodček pristno-nemškega piva, ki bode vedno žejnim grlom kakšnih nemških turnarjev izvestno vedno dobro došlo.

A samo besedičenje zdelo se je nemškim mogotcem premalo; hoteli so videti i dejanje, in to nemško dejanje vršilo se je v nedeljo, dné 24. septembra, ko so v Velikovec zbornali „II. koroški „ortsgruppentag“ „schulvereinskih“ podružnic. To je pa že moralo kaj biti, da je Slovence prihajalo slabo, — ka-li! No, prehudo ni bilo! Uprizorila se je znova stara komedija, katero ljubeznjivi naši nasprotniki vedno vlečejo na dan, kadar treba zarožljati zoper Slovence ter se pokazati v pravi nemški luči.

Takih „tag“-ov smo koroški Slovenci že več doživeli in smo jih že navajeni. Spominjamo se n. pr. glasovitega celovškega „parteitaga“, ki je imel menda Slovence kar žive pohrustati. Da nas ni, da smo mu bili pretrdi, o tem nam priča poznejši „ortsgruppentag“, ki so pa tudi ostali — udarec v vodo!

Torej tudi v Velikovecu je bil „ortsgruppentag“ zoper . . . „bindišarje“, ki se nočejo pokoriti nemškemu molohu! Ta „tag“ je imel rešiti „nemški“ Velikovec, ki hoče že utoniti v slovenski povodnji! Zato so ga pozdravljali nemški listi v bahatih člankih; „D. Allg. Ztg.“ je izdala celó posebno slavnostno izdajo, odičeno z frankfurtskimi (!) bojami. Tudi celovski mestni očetje hoteli so se zopet po-

kazati v luči pristnega nemštva. Posodili so Velikovečanom svoje zastave, in sicer so se vsled posebnega sklepa mestnega odbora poslale osobito — „frankfurtarice“.

Ta faktum govori pač dosti, kako misli slavni mestni odbor celovski. Ni-li tak zastop zrel za — razpust? Tako se razširja čim bolj tudi nemška „irredenta“ in nasprotniki so si prisvojili že nekako fiksno idejo, da imajo raj na zemlji le pod — prusko „piklhabbo“!

Mnogokrat se je že opozarjalo na to, da nemški „schulverein“ ni toliko šolsko, nego bojno društvo, kateremu je poglavitni namen germanizacija slovenskih dežel! To brez ovinkov, s suhimi besedami, pripoznavajo i naši nemški listi, to se je pokazalo tudi dné 24. septembra v Velikovecu.

Nemški listi čutijo potrebo, prav posebej poudarjati, da je bilo tam zbrano „ein einig Volk von Brüdern“! Kedaj so bili že Nemci v borbi zoper nas razdvojeni? Naj se še tako pisano gledajo, liberalci in nacijonalc si podajo složno roke, kadar gre po — Slovence!

K shodu je prišlo več državnih in deželnih poslancev in drugih velikašev nasprotnega tabora. Vršili so se običajni pozdravi, pri katerih se je seveda z bahatimi besedami posebno poudarjal „nemški“ značaj velikovškega mesta. Na slavoloku pred mestom je bil napis: „Durch Nacht zum Licht!“ — Lepa luč, katero nam nosijo „schulvereinovi“!

Po prihodu gostov razvilo se je kmalu „ein feucht-(!)-fröhliches Fröhschoppenleben“, kakor slastno poročajo „Freie Stimmen“. Potem je bilo zborovanje, h kojemu je prišlo 127 podružničnih odposlancev. Kakor se je bilo bobnalo za ta shod, bi bilo pričakovati pač večjega števila udeležencev. Menda Nemci že sami spoznavajo, kak „švindelj“ uganjajo z njimi njih „liberalni“ listi.

Zborovanje je vodil neki — Pintaritsch, kojemu je zibelj gotovo tekla „pod lipami“ v Berlinu! V svojem nagovoru je poudarjal: „Mi smo

LISTEK

Pantheon.

Arabeske. Napisal Josip Jaklič.

XXI. Veritas.

Preiskal sem vse kote in koticke na novodobnem Olympu išoč boginjo resnice: a nisem je našel. Pogledal sem tedaj v olympsko pratiko, in glej! Mej drugimi bogovi in božicami našel sem po dolgem trudu tudi njeno ime. Bilo pa ni tiskano rudeče, temveč črno, in da bi ne bilo slučajno prestopno leto, ne našel bi bil njenega imena. Boginja Veritas obhaja namreč svoj god 29. svečana. Tedaj mi je bilo jasno, zakaj se mej nami nahaja tako malo resnice. Kaj čuda, če se praznuje njen god komaj vsako četrto leto enkrat in če še tedaj ni niti praznik niti sópraznik, temveč le navaden, priprost delavnik!

Ko sem se uveril iz pratike — almanahov in šematizmov na Olympu nimajo — da živi tudi boginja resnice na Olympu, šel sem je zopet iskat. Hodil sem dolgo, dolgo; naposled zavil sem v neko gostilno ob veliki cesti, okrepčat si utrujeno teló

in privezat si dušo, kajti bal sem se uže, da mi ne uide.

Ne da bi bil vinski bratec iz principa, privoščil sem si vendar tisti dan merico za merico: hvala za to tistim državnim poslancem, ki so kljubu vsakovrstnemu nepremišljenemu kričanju takó vneto zastopali interese konsumentov ter glasovali za trgovinsko pogodbo z Italijo in s tem seveda ob jednem tudi za vinsko klavzulo. In ta glasovita klavzula ugajala je tudi olympskim državnikom takó zeló, da so kljubu hudej opoziciji s strani Bakhove nemudoma preskrbeli onim bogovom in božicam, ki pijó raje pošteno vinsko kapljico, nego omledni nektar, isto ugodnost, kot jo imamo mi zemeljski črvi, rijoči in potikajoči se po avstrijskih tleh.

Toda k stvari!

Kot rečeno srebal sem plemenito tekočino in privoščil sem si je precej nad navadno mero. Zraven pa sem premišljal, kje bi najlažje našel boginjo resnice.

Takó sem sedel sam dolgo časa ob mizi. Postajal sem idealist: vinski duhovi pregnali so mi polagoma duhove mrakú in otožnosti. Bil sem čedalje bolj židane volje. Zrl sem nepremično v kupico pred-se. Še malo časa in zasedel sem tistega spaka — pegaz ali kakó se mu že pravi — in začel

sem — Bog mi greh odpusti, saj čitatelj mi ga bode moral uže takó ali takó — krožiti in zlagati neko navdušeno pesem.

Se nisem dobro uravnal zadnje vrstice, in glej! Pred mano stalo je pritlikavo, slabotno žensko bitje melanholičnih očíj.

„Si-li Ti boginja resnice?“ vprašal sem in pogledal je neverojetno.

„Ecce Veritas“, bil je odgovor . . .

„In zakaj me posetiš še-le sedaj, ko Te s svojimi očmi niti več razločno videti ne morem. Iskal sem Te skoro cel božji dan, a brez uspeha . . .“

To ni baš čudno! Majhna in nezatna sem in ljudje me poznajo komaj še po imenu. Sicer pa tudi slove pregovor: „In vino veritas“ . . .“

„In kje bivaš prav za prav sedaj?“

„Povsod in nikjer. Odkar mislijo ljudje, da jih bodem v oči, poprijeli so se te misli tudi olympski bogovi in prognali so me iz svoje srede . . . Sedaj pa tavam in se potikam kakor desetnica širrom zemlje . . .“

Napenjal sem oči in odpiral trudoma obrvi, ki so mi nehote lezle skupaj, da bi si bolje utisnil v spomin njeno podobo. Pričakoval sem božanstvenolepo bitje — in sedaj? — Presenečenje je bilo

sprejeli nemški jezik od svojih pradedov (!!!); značaj in čast nam velevala, da neoskrunjenega in čistega ohranimo svojim potomcem!" Tako besedičenje je pač vredno, da se zaznamuje! Škoda, da nam g. govornik ni tudi povedal, koliko nemških besed so povprek znale matere sedanjih velikovških velikašev!

V imenu „schulvereinovega“ osrednjega odbora je govoril*) dr. Steinwender. Vodja nemških nacionalcev kot zastopnik židovsko-liberalnega odbora; ta je pač lepa! Govornik je poudarjal, kako je „schulverein“ postal, se razvijal, kake „udarce“ je moralo v zadnjih letih pretrpeti „ubogo“ nemštvo, kako se je „po nepotrebnem“ zanesel v društvo — antisemitizem! O koroških podružnicah „schulvereina“ je rekel govornik po poročilu „Fr. St.“: „V zilijski dolini, kjer prebivalstvo obeh narodnostij razpolaga z mnogo inteligenco, so ugodne razmere in šoli prijazno mišljenje. Manj dobro je v kanalski dolini, kjer se ne brez uspeha od St. Jakoba (!) maja ob sedanjih odnošajih; a Pečenica (!) je dobra; Rožek je ob meji; v Skočidolu je jako slabo, in to obično samo vrlo podpira tamošnji župan, deželni poslanec Orasch. (Pritrjevanje.) Tinje so dobre v kljub proštu; ravno tako Skočjan (!), Šmarjeta in Sr. Trušnje. Šmihel pa je že bolj v nevarnosti, v Grebinju je zopet dobro in i na Rudi sedaj ni nevarnosti. Lipica je nemški kraj. V hudi nevarnosti so: Dobrla vas, Kazaze, Vogrče, Grob. Čisto zgubljena je Črna, zavarovane pa so: Možice in Guštanj. Jako v nevarnosti so tudi Kotlje in Črneče. V Železni Kapli se je ohranil nemški značaj šole s 83 od 101 glasovi iz okolice. („Dobro“-klici.) Šole so se razdelile v nemško-slovenske v Kotmarivasi (kjer se pa dotični ukaz še ni izvršil (sic!)), Globasnici, Šmihelu, in bržkone se bo to zgodilo tudi v Vogrčah in Kotljah.“

Dalje je govornik zahteval, naj se ustanovi nova podružnica v Vrbi ali Porečah, ter naj se osnuje „zveza“ vseh koroških podružnic, v kateri naj po želji govornikovi skupno delujejo nemški nacionalci („der nationale Nachwuchs“), liberalci in — konservativci (sic!).

Gori navedenega poročila o stanju koroških podružnic, katero nam priča o precejšnji domišljavosti naših nasprotnikov, ne bomo komentirali, a opozarjamo nanj naše rodoljube!

Drugi govornik dr. Luggin prežvekal je stare svoje fraze, katere smo čuli že dostikrat na raznih nemških shodih. Poudarjal je osobito, kako se mora „schulverein“ ozirati na nemške učitelje (!) v slovenskih okrajih, da jih z Judeževimi svojimi groši vpreže pred svoj voz, češ: s tem se zabranjuje, „dass slovenisch-nationale Lehrer aus Krain herüberkommen und hier unübersehbares Unheil anrichten.“

Reklo se je dalje, da se na leto nabere na Koroškem za „schulverein“ povprek 400—500 gld. Ves ta denar z znatnim prispevkom osrednjega odbora

*) Rekel je v začetku svojega govora: „Es ist heute einer der wenigen Tage in Kärnten, wo das nationale Bewusstsein sich öffentlich zeigt und auf die Gegner dämpfend, auf uns anfeindend wirkt und sich hoffentlich auch zu praktischen Thaten verdichten wird.“ (Zustimmung.) Dop.

preveliko. Spomnil sem se na zastrto podobo sajiško...

„In zakaj si takó suhotna, takó bédna?“

„Poglej tamkaj-le bujno boginjo laži nesmrtno Pseudos! Njena bujnost je uzrok mojej bédi.“ In pokazala mi je s prstom na levo.

Ozrl sem se tjakaj... Da-si so mi bile oči motne, uzrl sem vendar vilinsko bitje. Krasen, bohoten stas, žareča lica, krog koralnih usten zapeljiv nasmeh, dragocen dijađem v črnih kodravih laséh. Boginja Pseudos bila je v resnici čarobna. — — — Njen božanstveni obraz bil mi je nekam znan. Zazdelo se mi je, da sem nekđaj uže videl njen kip, izklesan iz belega marmorja, v nekem grajskem parku....

Mej tem so se mi trudne oči popolnoma zaprle... Sanjal sem o krasnej boginji laži in o turboznih pogledih prognane božice resnice... Sanjal sem dolgo...

Zategnjen: „Mijav!“ vzbudil me je iz sná. Odprl sem dremotne oči. Glava mi je bila še težka od zavžitega vina iz-za prejšnjega večera... Na oknu poleg postelje pretegoval se je velik tolst maček in se mi porogljivo režal v obraz...

Razjarjen planil sem kvišku in zamahnil z roko proti njemu...

porabi se za Koroško, zlasti za to, da se nagraduje učitelje, ki razvijajo poseben agitatoričen talent in vnemo za nemško-liberalno stvar.

Govorilo je še več govornikov. Mej drugim je vodja Jahue iz Celovca zahteval, da se skuša pridobiti tudi nemško mladino za „schulverein“. Nemško-nacionalni dijaki se namreč kujajo, ker jim je vodstvo preveč židovsko. Naši nemški listi sicer o vsaki priliki zahtevajo, naj se i dijaki pridružijo zopet društvu, pa zamán. Baš pred kratkim so morale objaviti „Fr. St.“ izjavo koroških dijakov, da se bode narodno dijaštvo kujalo, dokler ostane „schulverein“ orodje za izvrševanje židovsko-liberalnih namenov.

Po zborovanju pričelo se je obligatno popivanje, kajti i „die alten Germanen tranken stets noch eins, bevor sie giengen“.

Da se je tudi napivalo, mi pač ni treba posebej poudarjati. Govoril je prvi celovski župan Neuner, ki ne manjka na nobeni „schulvereinski“ veselici, da zastopa „nemški“ Celovec; potem neizogibni „koroški Knotz“, dež. poslanec Plawetz (!), ki je povsod zraven, kjer se po nemčurstvu kadí. Primerjal je slovenske „taboré“ nemškim „tagom“ in z izvanredno duhovitostjo iztuhotal, da se pri onih zbirajo samo „namenlose Hetzer von auswärts“, a pri teh „die besten Männer des Volkes“. Si je-li govornik vzel na to iznajdbo kak patent, se nam ne poroča.

S pravim cinizmom proslavljal je znani nemškutar, predsednik „bauernbund“-a, Fr. Kiršner, Velikovec kot „festes Bollwerk“ nemštva, napredka in „aufklärung“, češ, naj te tri „svetle zvezde“ svetijo i v kmečke občine.

Tako se je reševal „nemški Velikovec v škripih“. Se je-li tudi rešil? —p.

Politični pregled.

V Ljubljani, 7. oktobra.

Menger o položaju. Mi smo bili že dolgo prepričani, da levica vladi ne bode delala dosti sitnostij, ker vé, da bi le sebi škodovala. Da je bilo naše mnenje pravo, potrjujejo izjave dr. Mengerja te dni pred svojimi volilci. Ta govornik je rekel, da bi levičarji ne vrgli vlade, ako bi bolje nategnili strune, temveč bi jo le prisilili, da nastopi drugo politiko. Vlada bi potem bila prisiljena, bolj se ozirati na želje Slovencev, Čehov in nemških konservativcev. Velik del levičarjev bi se pa od stranke odločil. O izjemnem stanju v Pragi se je izjavil, da se bode levici ravnati strogo po zakonu. Glasovali bodo zanj, ako vlada navede taka fakta, da je izjemno stanje opravičeno. Govornik se je izrekel proti občni volilni pravici in za delavske zbornice. Nasprotovanje njegovo proti občni volilni pravici je vzbudilo nevoljo nekaterih navzočih socijalnih demokratov.

Schmid-Boucher. Te dni je pobegnil iz Prage na Francosko učitelj jezikov Schmid-Boucher. Ta mož je bil dolgo jeden najradikalnejših pristašev mladočeške stranke. Schmid je sin češkega delavca, kateri je dolgo časa bil na Francoskem in se je bil ondi tudi oženil. Pred dobrimi dvajsetimi leti povrnil se je njegov oče z ženo in sinom v domovino. Mladi Schmid si je prideval svojemu očetovskemu priimku tudi priimek matere svoje. Govoril je gladki češčino in francoščino. Postal je učitelj jezikov in ob jednom mladočeški agitator. On je Čehi posebno prigovaljal, da naj ustavijo plačevanje davkov. Bil je na čelu neke tajne družbe, ki je imela organizovati upor po vsem Češkem. Zakaj je pobegnil iz Prage, ni prav dognano. S prva se je govorilo, da so ga mislili zapreti. Sedaj se pa govori, da se je zbal lastne stranke. Prišli so bajé na sled, da je bil v službi policije. Več mladih ljudi so zaprli, katerih ni mogel izdati noben drug, kakor on. Po tem takem je vse njegovo delovanje merilo le na to, da mladočeško stranko zamota bolj v veleizdajstvo in bolje razkrije njene namene.

Izjemno stanje v Pragi. Povodoma cesarjevega imendne je bila deputacija praškega mestnega zastopa pri namestniku, da sporoči vladarju častitke mestnega zastopa. Pri tej priliki je župan omenil izjemnega stanja, ki je zadelo vse praško prebivalstvo. Župan misli, da je tako postopanje preostro, ker je praško prebivalstvo lojalno. Izgredi so izhajali le od nekaterih nezrelih mladičev. Namestnik je pa opozoril na mnoge izgrede, ki so bili v Pragi in da za mladimi izgrezniki se skrivajo zreli mošje, kar že to kaže, da se je mnogo Pražanov udeležilo

shoda v Lužecu, na katerem je govoril dr. Edvard Gregr. Namestnik je torej tako na Gregra pokazal kot na jednega glavnih provzročiteljev izjemnega stanja v Pragi. Nadalje je namestnik omenil, da so se razširjevali veleizdajski listi in torej ni drugega kazalo, kakor proglasiti izjemno stanje, da se takemu počenjanju naredi konec. — V Pragi se je policija pomnožila za 150 mož, mej temi 50 konjnikov.

Mažarsčina v šolah. Izmej 25505 ljudsko-šolskih učiteljev na Ogerskem 1601 ni večš mažarsčini. Na 2387 ljudskih šolah se pa mažarsčina ne uči ali se je pa premalo uči, da bi se jo učenci naučili. Učni minister je naročil upravnim odborom, da odpravijo te nedostatke. Naznanijo naj tistim, ki vzdržujejo šole, da odstranijo mažarsčini nevesče učitelje. Če se tak učitelj ne odstrani, ima o tem odbor poročati naučni upravi. Poizvedeti se mora, če nastavljen je kacega mažarsčini nevesčega učitelja ni veljavno. Upravi šol, v katerih se mažarsčina dovolj ne goji, se naj naznani, da naj ta nedostatek odpravijo. Če še potem z mažarskim poukom ne bode bolje, naj se to poroča učnemu ministerstvu, ki bode poskrbelo, da se dotične šole zapro ali pa podržavijo. Ogerska vlada tedaj sedaj misli napeti skrajno silo za pomažarjenje nemažarskih narodnostij.

Rusi in Nemci. V ruskih časopisih in to v takih, ki hočejo veljati za strogo slovanska, se opaža, da včasih strašno zabavljajo proti Nemcem, v časih jih pa zopet strašno hvalijo. Na to ruski listi ne delajo velicega ozira, da Nemci v Nemčiji zatirajo Poljake, v Avstriji pa Čehi in Slovence. „Novoje Vremja“ je nekoč celo obžalovalo, da je pod Taaffejevo vlado za Slované nastopila nekoliko ugodnejša doba, nego je bila pod Auerspergom. Te dni sta urednika „Peterburgskih Vjedomostij“ in pa „Svjeta“ potovala preko Nemčije na Francosko k toulouskim slavnostim. To kratko bivanje na nemški zemlji je jima dalo povod, da strašno hvalita Nemce, ki niso nič sovražni Rusom. Nemško visoko kulturo na vso moč povzdiguje in trdita, da jo Rusi morajo Nemcem kar zavidati. Da Nemci niso povsod priljubljeni, tega je kriv jedino Bismarck s svojimi vojskami in carinsko politiko.

Socijalne stvari.

Krošnjarstvo.

Omenili smo že v našem listu štev. 226, da se je s posebno ministersko naredbo prepovedalo krošnjarjenje v Gradcu in dostavili, da bi bilo dobro, ako bi se tudi za Ljubljano izposlovalo kako omejeno krošnjarstvo za tuje, ne doma izdelano blago. To mnenje izrekli smo, ne da bi se ogrevali za daleč segajočo omejitev trgovine. Po današnji razširjeni trgovini je krošnjarstvo nepotrebno; recimo pa milejšje, recimo namreč, da bi bilo opravičeno za posamezne kraje in za natančno določeno blago, a za večje kraje in mesta je brezpotrebno. Tu je veliko raznovrstnih trgovin in ljudstvu na obilo izbero vsakovrstno blago, ni mu ga še treba tedaj kupovati od krošnjarjev. In kaj je krošnjarstvo? Ono je temelj za prodajanje tistega izvrženega in spridenega blaga, ki kvari okus, ogoljufa kupovalca ter tako škoduje na eni strani ljudstvu in na drugi strani producentom solidnega blaga.

Posebno škodljivo je krošnjarstvo za manj premožno in malo izkušeno ljudstvo, kajti ono provzročuje potrebe, katere se ne vjemajo z dohodki in zapeljuje ljudi, ki kupujejo stvari, katerih ne potrebujejo in za katere nimajo denarja v primeri s svojimi dohodki. Stvari, ki prav nobene vrednosti nimajo, prodajajo se večkrat za čudovito ceno.

V očigled ti okolnosti zahtevajo po vsi pravici obrtniki in trgovci, da se omejuje krošnjarstvo. Žalibog, da hodi v tem oziru postavodajalnost polževo pot; pravijo, da ovirajo napredek različni razlogi in pred vsem pogodba z Ogersko. Zaradi tega obrnilo se je že več mest in želeti bi bilo, da se obrne tudi zastopstvo Ljubljane do vlade s prošnjo, da bi ona izdala za svoje področje prepoved krošnjarije, kar sme vlada storiti, ako hoče. Spomladi tekočega leta izdalo je ministerstvo take prepovedi za Linc in Mödling, zadnje dni pa za Gradec.

Ker se tudi v Ljubljani krošnjarstvo jako širi in ker se večinoma ogerski židje v Ljubljani s krošnjarstvom pečajo, priporočamo mestnemu zastopstvu, da se začne z vprašanjem baviti, kako naj bi se omejil ta posel. Da ravno ogerski židje naše kraje s krošnjarstvom nadlegujejo, iskati je uzroka v tem,

ker je ogerska vlada izdala že za 16 mest prepovedi krošnjarstva in ta prepoved sili krošnjarje čez mejo k nam v Avstrijo.

Zivi dokaz, kako ogerski krošnjarji v Ljubljani in na Slovenskem delujejo, daje nam med drugim kavarna pri „Slonu“ v Ljubljani. Pojdi zvečer, dan pred tržnim dnevom v to kavarno, med sto oseb našel bodeš 90 židov-krošnjarjev. In vse na očitno kvar domači trgovini.

J. Pr—c.

Razgled po slovanskem svetu.

Miha Hórník, vodja lužičkih Srbov.

Minole dni proslavljali so Lužičani šestdeset letnico rojstva jako zaslužnega moža za to slovansko pleme, gosp. kanonika Mih. Hórnika, stoječega že celo četrtsotletje v prvih vrstah lužičanskega narodnega gibanja.

M. Hórník se je porodil dne 30. avgusta leta 1833 v Vorkleeih, v mali katoliški občini ne daleč od samostana Marijine Zvezde. Obiskaval je gimnazij v Budišinu in je bil poslan v srbski konvikt v Pragi. Ze kot gimnazijalec je obiskoval predavanja V. Hanke in kot bogoslovec od leta 1853—1856 tudi predavanja profesorjev M. Hattale in A. Schleicherja.

V devetletni dobi svojega bivanja v Pragi naučil se je temeljito češki in drugih slovanskih jezikov. V duhovnika bil je posvečen leta 1836; od leta 1871 do leta 1891 bil župnik in leta 1892 bil je imenovan kanonikom in članom budišinskega kapitelja pri cerkvi sv. Petra. Ta kolegijalni kapitelj nima škofa, temveč samo dekana, ki stoji neposredno pod vrhno upravo sv. stolice.

Sedanji vikar-škof dr. Wahl je osobno jako naklonjen kanoniku Hórniku, in to naklonjenost slednji, kjer more, izkorišča v prospeh katoliških Srbov. V narodnih stvareh se M. Hórník odlikuje s temeljitim znanjem slovanskih jezikov; bil je so-trudnik čeških časopisov, Regrovega „Naučnega slovnika“, Jelinkovega „Slov. Sbornika“, poljskih listov, priobčil je dalje v petrogradskem glasilu Slovanskega blagotvorniteljnega društva „Slavjanskija Izvestija“ v ruščini pisani članek: „Minuvšeje desjetletije Lužičkih Srbov“.

V teh jezikih izuril se je M. Hórník na mnogih potovanjih v Prago, Varšavo, Krakov in v druga mesta.

Leta 1863 obiskal je s srbskim odposlanstvom Velegrad in leta 1885 se je zopet mudil na tem svetem slovanskem kraju na čelu zastopnikov srbskih Lužičanov. O vojskinem času leta 1866 bil je spovednik čeških vjetnikov in ranjenih vojakov v bolnišnicah. Leta 1880 je bil draždanskim Čehom propovednik v dvorni cerkvi v Draždanih; ker so pa nemški listi zaradi tega ljuto pisarili proti njemu, mu je pokojni vikar-škof Fr. Bernert prepovedal češki propovedovati v Draždanih.

Pisateljsko svoje delovanje pričel je M. Hórník že leta 1856 s češkim prispevkom v „Česky Musejnik“: „Reč i písemnictví lužických Srbů“. Leta 1858 do 1859 je vredoval „Měsačný Přídavek k Serbským Novinám“ in je marljivo pomagal v vredništvu „Serbských Novin“ znamenitemu srbskemu rodoljubu in učenjaku J. E. Smolarju. Od l. 1860 do 1864 je vredoval literarni mesečnik „Lužičan“. Leta 1863 je založil izdajateljsko društvo sv. Cirila in Metoda in je dvanaest let vredoval tega društva list „Katholicki Posol“.

Od leta 1858 bil je odbornik leta 1847 zasnovane „Srbske Matice“, pozneje tajnik in po Smolarjevi smrti (1884) predsednik temu društvu. Pomagal je Buku pri vredovanju časopisa „Matice srbske“ in s 50. sešitkom postal je njega vrednik.

V tem najznamenitejšem literarnem delu lužičanskih Srbov priobčil je mnogo jezikovnih in literarno-zgodovinskih spisov. Njega svrha bila je, očistiti srbski jezik in ga postaviti na višino jezikov kulturnih narodov. Pomagal je Pfulu pri srbskem slovarju. Za ljudstvo izdal je na svetlo mnogo koristnih knjig, isto tako za šole, za budišinski gimnazij in katoliško službo božjo. Leta 1886 je spisal z W. Boguslawskim in izdal „Historiju Serbského Naroda“.

Velike zasluge stekel si je gosp. M. Hórník za Srbe svoje ne samo z neumornim delovanjem literarne vsebine, temveč i s tem, da je izdal večino svojih knjig, ki so za lužičke Srbe pravi zakladi, v svoji založbi, ker gmotna sredstva „Matice Srbske“ niso zadoščala za troške vseh literarnih del srbskih rodoljubov, tekmujočih s pravo iskrenostjo medse-

bojno v probujenje in povzdigo svojega, pod jarmom germanizacije zdihujočega naroda.

Do leta 1884 bil je M. Hórník poleg evangeliškega župnika Imša glavni pomočnik E. Smolarja v kulturnem gibanju lužičkih Srbov, po smrti Smolarjevi je on in njega pisarna središče, duša in vodilna moč srbskega naroda.

Glavna skrb M. Hórnikova v poslednji dobi je poleg vsestranskega podpiranja srbskih dijakov, te nadeje naroda srbskega v bodočnosti, gradnja „Narodnega doma“ v Budišinu. Od leta 1874, ko je Smolar kupil za „Matice Srbsko“ staro hišo, v koji se zdaj nahajata tiskarna in skladišče „Matice Srbske“, je to podjetje cilj najiskrenejših želja rodoljubov srbskih. Zbirke v ta namen doslej toli ne iznašajo, kakor se je nadejal Smolar. Lužinski Srbi nimajo, kakor mi Slovenci, ni plemstva, ni bogatašev, in srbski kmetje, poznati po svoji štedljivosti, ustavili so svoje prispevke, dočim ne uvidijo dovršene stavbe.

Letos je Matice uprava prosila koncesije za gostilno v Matičini hiši, in predložila bo v to svrho gotove načrte, na to se bodo razpošiljale delnice po 100, 500 in 1000 mark, in te delnice bodo izvestno donašale poštene obresti in dividendo. Staro Matično hišo in prostor tik nje kupili so leta 1874 za 60.000 mark, zdaj je stavišče najmanj 70.000 mark vredno, dolga je na nji samo 27.000 mark. Mnogoštevilnemu narodu gradnja dostojnega „Narodnega doma“ seveda ne provzroča mnogo preglavice, toda za nas Slovence n. pr. in za lužičanske Srbe, in teh je zdaj vkupe 180.000 duš, in to povsem kmetškega, neimovitega in večinoma še nezavednega ljudstva so i mala podjetja težavna.

Ko bi sorodni slovanski narodi osvedočili v tej zadevi trdo se borečemu bratovskemu lužičkemu plemenu svojo podporo! Bilo bi to najlepše plačilo slavljencu, g. kanoniku M. Hórniku, za njega sijajne, za lužičanske Srbe in za slovanstvo v obče neprecenljive zasluge, kojemu je ohranjenje in procvitanje tega stiskanega naroda prva skrb. Vsak belč v blagi ta namen ne bo samo gmotna podpora, temveč i sredstvo k novemu rodoljubnemu vspevanju lužičanskih Srbov, ki bodo iz teh prijateljskih dokazov zajemali novo krepilo za narodne napore svoje!

Glasba.

Missa in honorem Sacratissimi Rosarii B. Mariae Virginis. Ad IV voces inaequales cum Organo. Composuit Ign. Hladnik, op. 19. Pr. 50 kr. Typis J. Blasnik, 1893. Sumptibus auctoris.

Uho vajeno resnobelega koralnega petja bode nekoliko osupnilo zaradi sopranskega skoka v 1. taktu „Kyrie“ timbolj, ker tudi alt s sopranom poskoči ravnožežno v kvinto, tenor pa v kvarto. Koral splošno sektnih, septnih in oktavnih skokov ne pozna. „Christe“ prične v subdominanti; bolje bi bilo stavek peljati v zgornjo dominantno g dur in proti koncu preiti v spodnjo dominantno. Subdominantni stavek modulira proti koncu v toniko, kar pa ni zaznamovano. V 17. taktu „Kyrie“ v sopranu mora vdobiti b. oddeljalca, in če v 18. taktu tenor b. „Gloria“ je čeden stavek; le „miserere nobis“ se nam premalo resnoben zdi. „Credo“ ima napako, da prehaja „Et incarnatus“ kar naravnost v sub-subdominantno. Predhajajoči stavek konča v g dur-u, potem pa kar sledita neposredno f dur in d moll, — tona, ki ležita od g dur-a predsešč. Znamo, da je v 7. cerkvenem ali miksoličniem tonu postop od fa-sol in naopak za ta ton lep in značilen, a v stavku ni opaziti tega tona, marveč le dva moderna tonovska načina.

Gosp. skladatelj je zastopnik bolj moderne cerkvene glasbe; zato pa se mu dogaja, da jo mestoma zasukne prav sladnostno, kar, žal, razvaje nim ušesom najbolje ugaja. V svarilen zgled nam služi slavljenci skladatelj sedanjega stoletja, ki bi bil s početka prav dobro v cerkvenem duhu pisal, da bi ga bilo bolje podpiralo harmonije in kontrapunkta znanje; ko pa se je vdal moderno-sladnostnemu „copfu“, postal je otročji glasbeni šaljivec.

Te opazke omenili smo zato, ker vemo, da človeško delo nima nikdar popolnosti in še zato, ker smo vajeni zelo zmožnega skladatelja dela davati pod mikroskop.

V vsem drugem pa bo maša, katero z dobro vestjo prav toplo priporočamo, ugajala, ker je 1. lahka, 2. melodijozna, 3. primernege obsega glasov, 4. za bolj šibke pevske moči pogojena in 5. v obče spodobna.

V znak, da simpatizujemo z mašo, naj služi to, da se bomo kmalu lotili spraviti jo na naš cerkveni kor. Ako se bo maša prav v duhu čislane našega skladatelja izvrševala, ugajala bo tako dobro, da morda ne kmalu katera druga skladba tako. Ker smo lahko porok, da bode maša kaj rada v „uho šla“, zato jej želimo mnogo sreče ter končamo z besedami nemškega Schillerja: „Najbolj uglajena pot do človeškega srca pelje skozi uho“.

Fajgeli.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 7. oktobra.

(Trnjeva pot snovateljev slovensko-katoliškega akademiskega društva „Danica“.) Poročali smo svojedobno, da c. kr. nižjeavstrijsko namestništvo ni potrdilo pravil akademiskega društva „Danice“, in sicer radi tega, ker je po pravilih društveni poslovni jezik slovenski. Vrli vseučiliščniki, snovatelji tega društva, pritožili so se zoper ta odlok na ministra notranjih stvari. — Čakali so dolgo rešitve svoje vloge; sedaj so jo dobili, a njih ugovor je odbit. Osnovni odbor slovensko-katoliškega akademiskega društva „Danica“ na Dunaju prejel je dne 5. oktobra 1893 sledeči odlok c. kr. policijskega ravnateljstva dunajskega: St. 91.514 III./12.992 društ. ur. Vis. c. kr. ministerstvo notranjih zadev spoznalo je z odlokom z dne 24. septembra 1893, št. 20.350 doročenim z odlokom vis. c. kr. nižjeavstrijskega namestništva z dne 1. oktobra 1893, št. 67.852 rekurzu Frančiška Jankovića in tovarišev na Dunaju proti naredbi tega visokega namestništva z dne 11. junija 1893, št. 35.697, s katero se je prepovedala ustanovitev slovensko-katoliškega akademiskega društva „Danica“ na Dunaju, iz razlogov rekurzovane naredbe in pa iz nadaljnjega razloga ne ugoditi, ker je smatrati porabo društvenega znaka po § 1. odst. 3. pravil nameravanega z ozirom na njega demonstrativen pomen za nepriustno. O tem se obveščajo gospodje snovatelji v zmislu citovanega visokega odloka ter vračajo se jim odvečne („entbehrlich“) priloge rekurza. Na Dunaju, dne 3. oktobra 1893. Habrda m. p. — Belo-modro-rudeči trak — znak društva — kateri so vlagatelji priložili svoji prošnji za potrdilo pravil, je osodepoln za naše vseučiliščnike, da zato njih želji ni ugodil minister grof Taaffe! — Režke besede nam silijo pod pero, a za danes jih odložimo. Vso stvar pa že sedaj priporočamo našim državnim poslancem, da natančneje poizvedo v državnem zboru, zakaj da uprav katoliško-mislečim slovenskim vseučiliščnikom ni dovoljeno osnovati lastnega društva.

(Iz Rima) se nam poroča: Povodom imendne presvetlega cesarja je bila minolo sredo v cerkvi S. Maria dell' Anima pontifikalna sveta maša z zahvalno pesmijo, katero je daroval msgr. De Neckere, nadškof meletenski, ob obilni asistenci domače in tuje duhovščine. Petje je vrlo izvršila Gregorijanska šola pod vodstvom g. Müllerja. Svetega opravila so se udeležili: Veleposlanik pri sv. stolu, ekscelencia grof Revertera, veleposlaniški svetnik grof Brandis, od veleposlaništva pri Kvirinalu prvi tajnik in vojaški atašé z uradniki, vsi v uniformah, dalje kardinali Rampolla, Hohenlohe in Melchers, lvovski nadškof dr. Sembratowicz, paderbornski škof dr. Simar, msgr. de Waal, msgr. dr. Pick, vodja češkega kolegija dr. Leva, zastopniki Germanika, poljskega kolegija, mnogo članov tukajšnje avstrijske naselbine, državnih in mestnih stražnikov. Opoludne je veleposlanik grof Revertera v palači Venezia vsprejemal razne deputacije, ki so izražale udanostne častitke presvitlemu cesarju s prošnjo, da jih naznani na najvišjem mestu.

(Poštni urad v Knežaku.) Dne 16. oktobra t. l. odpre se v Knežaku, v političnem okraju postojinskem, novi poštni urad, ki bode imel vsak dan jedenkratno zvezo s poštanim uradom v Zagorju pri Sv. Petru na Krasu.

(Za mestno stavbeno zemljišče) ležeče mej Lattmannovim drevoredom, novo Tržaško cesto in tirom južne železnice, in obsegajoče več manjših in večjih parcel, oglasilo se je do sedaj že več kupcev ponudnikov, ki nameravajo ondi zidati svoja nova poslopja, kakor hitro bode občinski svet sprejel njih ponudbe in rešil to stvar. Ta zadeva prišla bode bržkone pri prihodnji občinski seji na dnevni red; to bilo bi vsaj z ozirom na kratki jesenski čas tembolj želeli, ker bi dotični kupci še radi v tem času in dokler je vréme za grajenje ugodno, z grajenjem pričeli.

(Darila za slovensko Alojzijevešče v Gorici.) G. Gregorčič Ant. sen., vikar, 102 gld.; g. Abram Janez, kanonik, 60 gld.; gg. Tabaj Andr., katehet, Tomšič Josip, vikar, Čerin Tom., prof., Zucchiatti Martin, župnik, po 10 gld.; g. Pavletič Got., župnik, 7 gld.; gg. Rutar Tomaž, vikar, dr. France Sedej, po 5 gld.; g. V. A. 3 gld. 40 kr.; g. I. I. v Mirnem 1 gld. — Skupaj 223 gld. 40 kr.

(Lloydova uprava) nameruje, kakor poročajo listi, odpustiti več sto delavcev. Ako se ta vest obistini, bode gotovo dolžnost kompetentnih krogov poskrbeti tem revežem drugega zaslужka; ako ne, kedaj bo konec že itak velikej siromaščini delavskih krogov v Trstu? Sto in sto rok že čaka dela, da si zaslužijo kruha; ako se jim pa še to vzame, kar imajo, kaj potem? Socijalno vprašanje sili z vso močjo na hitro rešitev, in ako ga ne bodo rešili pravočasno pametni možje, se bo rešilo samo. „Prim. list.“

(Blagoslovljenje cerkve.) V nedeljo dne 1. oktobra t. l. blagoslovila se je na slovesen način nova cerkva sv. Tomaža v Vojniku. Vpričo mnogoštevilnega ljudstva priporočali so naš občespoštovani župnik vel. č. g. Andrej Vodusek v lepem govoru sv. Tomaža v vredno častenje, cerkvice pa v oskrb ljudstva ter po navadnih obredih blagoslovljenja darovali prvo sv. mašo v tem hramu božjem.

„Domovina“.

(Pri konjski dirki v Žalcu) dne 24. sept. t. l. se je udeležilo 19 dirkalcev. Med temi so dobili darila: I. Pri pričetni dirki (1 km.) Mart. Premšak iz Škofjevsi s svojo 3letno kobilo prvo darilo 50 gld. (2 mt. 30 sek.), drugo darilo (2/45) Mart. Premšak s svojo 4letno kobilo 25 gld., V. Ušen iz Spodnjih Grušovel s svojo 4letno kobilo tretje darilo (2/52) 15 gld. in Franc Švab iz St. Pavla ob Golski s svojo 3letno kobilo četrto darilo (2/55) 5 gld. II. Pri dirki plemenskih konj (2 km.) dobili so darila: Franc Osterman iz Arjevsi s svojo 6letno kobilo prvo darilo (5/6) 50 gld., J. Žgank iz Zalea s svojo 5letno kobilo drugo darilo (5/16) 30 gld., Mart. Premšak iz Škofjevsi s svojo 4letno kobilo tretje darilo (5/22) 15 gld., Franc Oevirk iz Gor. Grušovel s svojo 5letno kobilo četrto darilo (5/36) 10 gld. III. Pri društveni dirki so dobili: Franc Osterman iz Arjevsi prvo darilo en dvokolni voz, vrednost 60 gld., drugo darilo (5/10) Franc Oevirk iz Gor. Grušovel, konjsko opravo (5/23) vrednost 35 gld., tretje darilo je dobil Franc Žgank iz Zalea, konjsko opravo (5/24) vrednost 25 gld. in četrto darilo Martin Premšak iz Škofjevsi, dve ujdri vrednost (5/36) 10 gld.

„Dom.“

(Cerkvene vesti iz tržaške škofije.) Č. g. Ig. Škobrtal je bil 17. sept. posvečen v mašnika. Kot bogoslovci so na novo sprejeti gg. Ivan Aničič, A. Antonaz, Simon Červar, Dom. Fiamin, N. Gržinič, Fr. Horvat, Fr. Peršič, Ivan Tancabel, V. Vaselli in Emil Walker. — Zakrament sv. birme bodo delili prevz. gosp. knezoškof: dne 8. t. m. v Dolenjivasi, 9. v Vranjah, 10. v Boljuni, 11. v Pazu, 12. v Sušnjevici in Brdu, 13. v Čepiću, 14. v Kozljaku, 15. v Kršanu.

(Cesarjev god. — Mašnikovo posvečevanje. — Nova maša. — Semenišče.) Iz Maribora: Milostivi knezoškof so, hvala Bogu, zopet ozdraveli. Na dan godovanja svetlega cesarja imeli so v stolici ob 9. uri pontifikalno sv. mašo ob obilni asistenciji. Prisotni so bili pri sv. maši v mnogobrojnem številu načelniki in zastopniki raznih uradov državnih in deželnih. V znamenje veselja, da je dobrotljivi Bog ohranil presvetlega cesarja toliko let, plapolala je na nekaterih šolskih poslopjih cesarska zastava. — V četrtek ob polu osmih podelili so milostivi knezoškof v stolici gosp. Jakobu Vindišu, bivšemu četrtoletniku, ki je srečno prebil dolgotrajno trimesečno bolezen, zakrament sv. mašnikovega posvečevanja. V nedeljo dne 8. t. m. obhajal bode g. Vindiš prvo sv. mašo v Leskovcu v dekanatu Zavvrče. — V nedeljo dne 1. oktobra pričelo se je šolsko leto na tukajšnjem semenišču z dvodnevnimi duhovnimi vajami; predavanja pa so se začela v četrtek. Novincev je vstopilo 17, ki so razven enega rodod Kranjca, vsi iz domače škofije. Vseh gojencev je 66, mej njimi štirje rodod iz ljubljanske škofije.

(Ljubljanske kislo zelje), znano in na dobrem glasu — kakor kranjske klobase, — tudi daleč izven meje naše širše domovine, vnelo je tudi letos prav živahno kupčijo, in od blizu in daleč se poprašuje po njem nič manj pa zajedno tudi v obilih kvantitetah naroča. — Ker niso letos gosenice zelju obilo škodovala, obneslo se je tudi zunaj Ljubljane kaj

dobro. Da bodo s tem naši krakovski in ostali zeljarji imeli letos mnogo posla in se ve tudi nekaj dobička jim je le privoščiti, vsaj so ravno oni pripomogli največ dobremu glasu tega domačega pridelka.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) je volil te dni umrli posestnik in svečar Josip Bernard 100 gld. V testamentu izrečno povdarja, da se omenjena svota izplača družbi celotno brez vseh percentualnih pristojbin. Časten spomin bodi blagosrčnemu darovalcu!

(Pri javni tomboli) na korist I. ljubljanskega društva za podporo bolnim in onemoglim društvenikom bodo naslednji dobitki: 5 trn po 10 kron v srebru; 4 kvaterne po 20 kron; 3 kvinterne po 40 kron; 1. tombola v zlatu 200 kron; 2. tombola v srebru 100 kron. Vsi dobitki so lepo okrašeni. Točno ob 3. uri popoldne se tombola začne. Pred začetkom tombole svirala bo sl. vojaška godba kralj Belgijskega polka št. 27 v „Zvezdi“. Vsaka vlečena številka vidna bo na stolpu. Raz odra pa se bo vsaka vlečena številka s trobento in besedo naznanila.

(Išca) je vsled zadnjih deževnih duij prestopila svoje bregove in preplavila bližnjo okolico po barju, in napravila precej škode.

(8 Štajerskega.) Ljudski misijon bo v Nazaretu na Štajerskem, katerega bosta vodila čč. gg. Doljak in Tomažetič. Začenja se 22. t. m. — Srebrno mašo je obhajal 19. sept. preč. g. o. V. Jerančič, gvardijan v Nazaretu. — V Nazaretu se je nastanil dolgoletni profesor in ravnatelj novomeške gimnazije o. Bernard Vovk; sedaj se posebno bavi z meteorologičnim opazovanjem. — Povodenj je tudi v Savinjski dolini naredila precej škode; v Šmartnu odnesla je most, i pri Vrbovcu brv. — V Šmartnu pri Gornjemgradu je dal č. g. župnik Rodošek vso cerkev preslikati. Delal je še mladi umetnik G. Fantoni, kolorit je krasen, vspejdba okusna. — „Slovensko planinsko društvo“ vrlo napreduje, v Lučah storilo je že mnogo. — V Knittelfeldu na Štajerskem umrl je 30. sept. kapucin o. Roman Ipavica, bil je sin znanega skladatelja dr. G. Ipavica v St. Juriju ob južni železnici. Pri pogrebu ga je spremljalo 24 duhovnikov. R. i. p.!

(Iz Polhovega gradca.) Ker se od mnogoterih strani piše o deževju, katero je pred 14 dnevi strahilo prebivalstvo provzročivši ogromno škodo, naj sledi še nekaj vrstic iz našega kraja. Pri nas omenjeno deževje sicer ni napravilo kake večje škode, razven posameznikom, a provzročilo preplavljenje ob Gradašici ležečih njiv in travnikov. Od Hrastenice do Loga in še dalje drla je voda, da se nihče ni predrznil voziti po cesti. Še celo pošta ni mogla dvakrat v Ljubljano. To se ponavlja gotovo ob vsakem večjem deževju pa še v hujši in silnejši meri. Veliko se je že govorilo, da se naj Gradaščina struga v spodnjem delu naše občine proti Dobrovi globeje skoplje ter iz istega kamenja ob levem bregu naredi trden nasip proti navalom o času hudega deževja; pa vse je potihnilo. Jako pametno bi bilo tudi, da bi ljudje spodnjih vasi: Hrastenice, Log, Belca in Dol. vas ob Gradašici zasadili vrbe, ki zabranjujejo kolikor toliko preplavljenje. — Bolezen „vročnica“ jela je prenehavati. Kakor je gospod zdravnik vrhniški konstatiral, je še blizu 20 obolelih za to boleznijo. — Našim ljudem je Bog letos polja blagoslovil. Ni se jim treba bati zimske lakete in pomladnega pomanjkanja, da bodo le zmerno uživali. Vendar bode semtertja obveljal narodni izrek: „Enkrat z b'om, drugikat s psom.“ Le živini bo huda predla. Marsikaka slamica bo šla koncem zime raz streho. — Zopet nam je milosrčna roka neznanega dobrotnika poslala za revne učence naše šole obilo šolskega blaga. To je sedaj že tretjič. Ta blagi dobrotnik se strogo drži izreka: „Ne vé mi levica, kaj desna poda, — Ne dá nič desnica, nič leva ne zna.“ Naj bode milemu gosp. dobrotniku in podporniku naše šolske mladine tem mestom najiskrenejša zahvala! Bog mu obilo povrni! Ker se nadjam, da ta naš gospod dobrotnik gotovo prebira Vaš cenjeni list, dovolite mi, gosp. vrednik, še nekaj vrstic. Naša šola zelo pogreša kak harmonij, dober tudi star, za pouk v petju. Vsaj vsakdo vé, da je petje vsemu pouku srce. Kako bi nam isti dobro došel! Nevenljiv spomenik bi si v naši šoli gosp. podpornik naše mladine postavil z napravo istega. — Tukaj sem res prekoračil meje uljudnosti; kajti podoben sem istemu, ki je prijel za celo roko. Pa ljudstvo pravi: „Molčec jezik in stoječ mlin ničesar ne opravi.“

Gospod podpornik pozna razmere naše ter bode gotovo opravičen tej želji ustregel. Bog daj!

(Najdeno cerkveno bandero.) V Beljaku se nahaja izgubljeno, morebiti ukradeno cerkveno bandero. Kdor je pogreša, naj se obrne takoj do predstojništva župnijskega urada romarske cerkve na Peravi (Post: Villach).

(Iz Metlike), 6. oktobra: V sredo, 4. t. m., odšel je v Rim tukajšnji rojak, velečast. gosp. dr. Janko Koren, da dokonča v Rimu bogoslovsko študije. Bog dal, da se vrne čez deset mesecev zdrav in vesel v svojo domovino in potem stalno v njej ostane!

(Nova posojilnica za Stari trg-Lož in sosedstvo.) Dne 10. t. m., popoldne ob 1/2. uri, bode v prostorih g. župana Gregorja Laha v Ložu prvi občni zbor novoustanovljene posojilnice za laški sodni okraj in politične občine Planina, Črknica, Loški potok in Draga s firmo: „Posojilnica za Stari trg Lož in sosedstvo.“

(Dopolnilna volitev) v štajerski deželni zbor za spodnje štajerska mesta Celje, Brežice itd. bode 21. novembra t. l. Namesto umrlega celjskega župana Neckermana bodo Nemci volili dr. Em. Wokaun-a, prstava c. kr. sodnije v Celju.

(Duhovniške spremembe v lavantinski škofiji.) Č. g. A. Slatinšek, župnik pri sv. Kungoti na Pohorju, se je odpovedal župniji na Ponikvi. — Č. g. Jak. Vindiš je bil 5. t. m. v mašnika posvečen in bo imel svojo prvo sv. mašo v nedeljo 8. t. m. pri sv. Andreju v Leskovcu.

(Iz Tolmina.) Dne 30. sept. je bil v Tolminu soglasno za župana izvoljen g. Cazafora.

(Čudež na pokopališču.) V Heldergermu, belgijski občini, dve milj od Alost je umrl 2. sept. 1874 župnik Jan Krstnik Maeyer. Njegovo življenje je bilo življenje svetnika. Pred nekaj dnevi je bil moral biti v Heldergermu pogreb. Grobokop začne kopati grob na tistem mestu, kjer je bil pokopan župnik Maeyer. Ko pride v globočino jednega metra, naleti na trd predmet, bil je pokrov rakvi, v koji se je nahajalo nestrohnjeno truplo župnika Maeyerja. Duhovska obleka je bila razpadla v prah, a truplo je bilo trdo, skoraj okamenelo. Od 17. septembra derejo ljudje od vseh strani v Heldergerm, prepričati se o čudni prikazni. Zdravniki se čudijo temu, kajti truplo je ležalo 19 let v zemlji in bilo bi moralo trohnети, ker so trohnela trupla v najbližji okolici, posebno, ker je bil župnik Maeyer vodeničen, in vodenični ljudje hitro po smrti razpadejo v prah. Ko so rakev odprli, niso zapazili nobenega smradu. Heldergermski župnik je naznanil stvar škofu, ki mu je svetoval previdnost. Učeni ljudje si tega ne morejo razložiti, priprosti pa ranjcega jako čislajo. — Župnik Maeyer je bil rojen dne 27. febr. 1799 v Melselu. V zgodnji mladosti je že hrepenel po duhovskem stanu, katera želja se mu je izpolnila dne 5. avgusta 1827. Kapelanoval je fari Hontenisse na Holandskem. Leta 1830 se je vrnil v svojo domovino ter prišel v Heldergerm, kjer je razsajala nalezljiva bolezen. Mnogega je ozdravil, ko se je ozdravljenje zdelo že nemogoče. Imel je pri sebi svojo sestro, ki je bila večkrat nejevoljna, da je brat tako radodaren. Molče je poslušal njeno očitjanje, vsaj je vedel, da tudi ona daje, kjer le more. Revno ljudstvo je imenovalo njegovo župnišče hišo božjo. Umrl je tako reven, da so mu morali prijatelji njegovi pokriti pogrebne stroške. Za to pa ga je Bog sam oslavlil.

Liga + 38.

(Življenje v tovarnah.) Neki tovarniški mojster v Brnu je objavil sledeče: Delamo od 6. do 6. ure, skupaj čez 10 ur na dan. Tovarnarji so se med seboj dogovorili, da ne bode nihče na teden več izgotovil kot 25 komadov robe. Vzlic temu morajo delavci delati in napravijo 35—40 komadov na teden. Seveda si tovarnar pomaga. V knjige se zapíše 25 komadov, drugo se vrže v skladišče. Kadar je polno, se delo ustavi in delavci naj se sprehajajo ali naj grede kopat krompir. Sicer so nastavljeni tovarniški nadzorniki, a to še ne zadostuje. Delavec je bolj varen svojega življenja, kot popred, druge koristi pa nima. Je ravno tako preobložen z delom, trpi, delavke se zapeljujejo ali pa „sekirajo“. Kadar pride nadzornik in delavce vpraša, se nihče ne oglasi, ker se vsak boji, da bode ob službo. Omenjeni mojster je delal 5 let v neki tovarni in bil odpuščen ravno zato, ker se je pritožil. Dobil je drugo službo — 80 kr. na dan. Za tistih 80 kr. je pa trpel! Kadar so iz starih cunj novo robo delali in jih tedaj morali s stroji trgati, se je tako kadilo, da nisi nič videl. Oči, nos, usta, ušesi,

pljuča, vse je bilo s smrdljivim prahom zamašeno. Kakšno more biti zdravje takega delavca, kakšen naraščaj? In vendar se ni nihče pritožil, nadzornik pa je odšel z zavestjo, da je spolnil svojo dolžnost v blagor delavca. Kdaj se bode v tem oziru pomagalo modernemu sužnju? Liga + 38.

(Slučaj?) Po pariških volitvah so si naredili volilci propalega kandidata šalo. Kupili so rakev ter jo spustili v kanal. Jeden se je napravil za duhovnika in posnemal sv. obrede. Po končani šali pa ga je mrtvoud zadela, da je kmalu umrl, drug, ki je rakev spuščal, se je začel na celem životu tresti in tretji je znorel in kmalu umrl v norišnici. Je-li to slučaj?

(Razglas.) Dne 16. oktobra 1893. leta, ob deseti uri dopoldne, se bode pri c. in kr. vojaškem oskrbovalnem magacinu v Ljubljani javna ustna dražba 68 kilogramov nečistih cvibakovih drobtin. Kupec mora drobtine takoj plačati in odpraviti. Napominane drobtine pogledajo se lahko vsaki dan pri tukajšnjem oskrbovalnem magacinu.

Današnjemu listu priložil je pasar g. Ivan Kregar v Ljubljani „Vozni red in cene“ prog, ki so na slovenskem ozemlju. Čl. gg. naročnikom ustrezno je gotovo s to natančno sestavljeno prilogo.

Narodno gospodarstvo.

Lovska postava.

Ker nameravajo lovsko postavo postavodajalni krogi zopet v pretresovanje vzeti, je zares prav ukrenila slavna c. kr. kmetijska družba, da je odbrala gg. zastopnike kmetijstva, katere bode k temu pretresovanju poslala, da se bodo za pravične zahteve kmetov, gledé lova, z vso odločnostjo potegnili ter zahtevali, da se ta zakon prenaredi vsaj toliko, da bode kmetič, ki mora od svojega sveta davke plačevati, tudi popolni gospodar na njem; da bode smel vse škodljive, ne samo merčesa, ampak tudi druge živali na njem pokončati, naj že bode s puško ali z zanjko, koristnih živalij pa, da mu nobeden ne bode smel pokončiti, tudi opravičeni lovec ne, če tudi te daleč od hiše zaidejo.

Omeniti imam namen nekatere kvarljivce. Med temi je divji zajec jeden vrvi. Ker je pa ta že večkrat po svojem zasluženju obsojen kot velik škodljivec in še večji nedotakljivec, zatorej meni o njem ni potreba pisati.

Ne vem pa, da bi kdo bil tiste „legijone“ krokarjev in vran opisal, katere se posebno v jeseni velikih tropah sem in tje vlačijo, posebno po dolinah, ter se pasejo po njivah, koder je ječmen ali pšenica vsejana, ali pa še rajše turšico, kar jim je spomladi ostalo.

Drugi jednako kot vrana za polje škodljivi ptič je golob. On je le toliko bolji, da se na koruzo ne ne useda, da bi jo obiral, je pa tudi toliko slabiji, t. j. škodljiveji, da se še med rastoče in zoreče žito useda ter ga obira. Obira ajdo, oves in proso. Te živali bi moral imeti vsak kmetovalec pravico pokončevati; seveda, ker nočejo čakati, da bi jih s palico pobijal, moralo bi se mu dovoliti, da jih sme streljati.

Lovec ima po postavi pravico, da sme mačka, če se nekoliko od hiše oddalji, ustreliti. To tudi z veseljem stori. Sam sem videl in vselej, kedar mi pride dogodek na misel, se mi v srce užali. Sel sem neki dan iz polja proti domu. Malo proč od mene gre lovec s svojim lovecem-varuhom in pes gre z njima. Ko pridejo ravno do moje njive, pes obstoji; lovec nameni in ustrelji. Pobral ni nič. Drugi dan opoldne grem jaz na imenovano njivo z opralkom. Pridem ne misleč do obstreljenega mačka. Bil je še ravno na tistem mestu, kot je prejšnji dan lovec streljal; še je bil živ. Vstati ni mogel, prav poredkoma je zdihal ter zeval. Videvši, da se nikakor ne ozdravi, ga usmrtilim. Nevolja me je obšla, če tudi moj maček ni bil, a čakal je na njivi na škodljive miši in ta neusmiljeni lovec ga je vsled njegove pridnosti pustil, da je počasno gnil. Če je že pričel mrtviti ga, naj bi ga vsaj popolno usmrtil!

Da bi se pač takrat, kedar pride lovška postava v razpravo, vsi poslanci, katere so kmetje volili, tudi zares za kmeta potegnili. Saj kmet plača vse njemu nakazane davke. Da jih pa zamore plačati, koliko truda, koliko skrbij mora prestati; dá, delati mora skoro noč in dan, in to posebno v sedanjih časih, ko je treba raznega imena davka

vedno več plačevati; delavci, posli pa vedno večje plače zahtevajo.

Letine so pa najraje slabe. Ne, pri nas je letos precej dobra letina, a denarja se pa le ne more veliko skupiti, ker vsak žitni pridelek ima za sto kilogramov tako ceno, kot jo je imel, dokler se je pa stari ceni prodajal stari cent; to ne mislim, da bi bila vaga kriva, pač pa so cene drugačne.

Kadar kmetič take in jednake stvari premišluje, se mu hoté ali nehoté stavi misel: kaj bode! No, ni nam pa ostati samo pri praznih skrbih, temveč oglasimo se večkrat tudi v naših cenjenih listih, da bodo naši gg. poslanci izvedeli, ter da tudi drugi vedó, kaj nas teži, kaj želimo ter kaj nam je všeč, kaj pa da ne.

Kmetje, le skusimo večkrat kaj pisati, če tudi so nas že dvakrat v slavnem deželnem zboru obsodili, da ne znamo umevno. Morda nas vendar le bodo umeli!

Na pošten način se sme vsak za svoje pravice potegovati ter jih zahtevati, tudi priprosti kmet, kakoršen sem.

A. R.

Društva.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) je poslalo sezansko županstvo 100 gld., da se vpiše občina Sezana za pokroviteljico. Istotako je pokroviteljica postala Trnovsko-Ilirska podružnica, ki je po zadnjem izkazu poslala 162 gld. 20 kr. in sicer 100 gld. pokroviteljine in 62 gld. 20 kr. udnine. Dohodek veselice, ki jo je priredila Šišenska podružnica na Kozlerjevem vrtu, ne iznaša 130 kron — kakor smo poročali predzadnjič — ampak 130 gld. Gornjesavinjska posojilnica v Mozirju je darovala 25 gld. Prve krone so darovali na Vranskem: Vesela družba 5 kron, č. g. župnik Balon, gospa Terezija Šentak in neimenovana gospa po 2 kr., gg. J. Munda, kapelan, A. Svetina, notar, Sventer, župan, S. Oset, Zdolšek, župnik šentjurski, kapelan Doberšek, Trobej, Drole, gđ. Tlaker, g. Oevirk, gospa Brinovec, g. Brinovec, g. učitelj Meglič, g. Kolšek, g. gimn. ravnatelj Lipeš, gospa Sventer, gđ. Ema, Minka in Fani Šentak, g. bogoslovec Kumer, g. Fr. Zgank po 1 kr.; nabral je krone č. g. kapelan Munda. V Velenju so darovali „prve, a ne zadnje krone“: g. Fr. Skubic 5 kr., č. g. Fr. Cizej, č. g. Jak. Krušič, gg. Iv. Kranjec, Iv. Dorán po 2 kr., gg. Frd. Pohor. M. Zakošek po 1 kr., poslal jih je g. Ivan N. Resman. V Ilirski Bistrici so darovali prve krone poleg zadnjič imenovanih: g. Ad. Lichtenstern z Dunaja 4 kr., gg. Fr. Dekleva, J. Ličan, L. Dolenc iz Ljubljane po 2 kr., gg. I. Škrjanc, J. Princ, A. Domladiš, I. Prosen, Neimenovana in neimenovan po 1 kr.; prve krone je nabrala gđ. Franica Brinšek. Na predvečer nove maše č. g. A. Lavrenčiča v Vrhpolju pri Vipavi so zložili tamošnji domoljubi 5 gld. 34 kr.; v Krapinskih Toplicah je daroval za družbo g. Fr. Kuralt, tajnik hrvatsko-slavonskega gospodarskega društva 10 kr., ki jih je poslal č. g. župnik Podboj; 3 kr. in 12 vin. je darovalo 6 brežkih domoljubov in prvo krono g. Meika Košir v Kamni Gorici. Iskreno se zahvaljujoč vsem dobrotnikom in darovateljem prvih kron sklepamo to pot z besedami velenjskih domoljubov, „da so to prve, a ne zadnje krone“ položene na domovinski žrtvenik za rešitev slovenske dece.

(Družba sv. Cirila in Metoda) je prejela meseca julija, avgusta in septembra t. l. I. od podružnic gld.: šentpeterske ljubljanske 158-40, ženske šentpeterske ljubljanske 209-40, brdske 97—, ženske v Postojini 214—, sv. Ivan pri Trstu 100—, komenske 72—, ženske v Sežani 197—, ženske tržaške 170—, selške 25—, litijske 190—, ženske šentjakobsko-trnovske v Ljubljani 451-93, beljaške 30—, celovške 30-30, pivške 21—, mokronoške 43—, trnovsko-bistriške 162-20, kranjske moške 110—, logaške ženske 58—, ptujske 68-43, idrijske ženske 12-70, teharske 120—, ženske v Kranju 72-70, apaške na Koroškem 28—, goriške ženske 100—, graške izvan akad. 23—, krške 20—, gornjigraške 41-51, vipavske 23—, slovenjebistriške 15—, ženske v St. Jurju 60—, v Tolstem vrhu 25-88, trboveljske 136—, v Vel. Pirešču 10-31, konjiške 44-80, žužemberske 15—, škocijanske 13-82. — II. Darovali so gld.: Kronini dari: nabrano od „Slov. Naroda“ 977-67, stava v Celju 2—, iz Maribora 10—, dekan Bizer 8-50, iz Slivnice pri St. Jurju 7—, Iv. Stražiški 3—, neimenovan 1—, iz Kamne Gorice 2-50, koroški „Mir“ 57-50, iz Gotovelj 2-50, Peterlin 80—, iz Radgone 3—, dr. Lampe 1—, Sturm 2—, Končan 2—, Svaton 2—, pri veliki skupščini v Sežani nabranih 145—, pri prihodu v divaško jamo 20-75, šentjakobske trnovska ženska podružnica za prodane trakove 27-92, iz Velenja 7-50, Lednik v Podsredi 2-50, Kuralt v Zagrebu 5—, z Vranskega 16—, Bezget 1—, S. Hudovernik nabral 16-30, iz Trnovskega 8—, župnik Zelnik 2-50, Ravnikarjevi 1—, V. Nabergoj 1—, pred veliko skupščino 4—, dr. Stor pokrov. 100—, občina Sezana pokr. 100—, Fr. Jurca v Postojini pokrov. 100—, pri dekanijški

konferenciji v Slov. Bistrici 10—, pri zlati maši župnika F. Ratha 12—, iz Sevnice 2-05, omizje v Mozirju 5—, pri novi maši Lavrenčiča v Vrhpolju 5-34, breški krokarji 1-56, mozirska posojilnica 25—, iz Kamne Gorice — 50, iz Dornberga 6-10, iz Kapela 5-30, učiteljstvo kamniškega okraja pokrov. 66—, J. Kos v veseli družbi 2, prijatelj mladine v Železnikih 10-26, iz Ribnice 7—, Majdič v Celju 10—. — Podružnice, katere še niso poslale doneskov za tekoče leto — in takih je še nad trideset — prosim, da jih kmalu pošljejo glavni družbi, katera ima letos izredno velike troške za slovensko šolstvo. — V Ljubljani, dne 1. oktobra 1893.

Dr. J. Vošnjak l. r. blagajnik.

(Narodna čitalnica v Cerknem.) Vabilo k veselici, katero priredi „Narodna čitalnica v Cerknem“ v nedeljo, dne 8. oktobra t. l., v prostorih g. Andreja Kobala. — Vspored: 1. J. Laharar: „Roža“, mešan zbor. 2. A. Foerster: „Domovini“, mešan zbor. 3. Dramatična predstava. 4. J. Laharar: „Škrjanček“, mešan zbor. 5. F. S. Vilhar: „Slóvo“. 6. Srečkanje. 7. Prosta zabava. — Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina za neude 20 kr. K obilni udeležbi uljudno vabi

ODBOR.

KATOLIŠKI SKLAD.

Za „katoliški sklad“ prejeli smo nadalje od p. n. domoljubne gospóde nastopne darove:

Janez Bulovec, posestnik in trgovec v Radovljici 100 kron	gld. 50—
I. U. dr. Jurij Sterbenec, nadžupnik in dekan leskovški, poslal je 80 gld., katere so zložili pri pastoralni konferenci v Leskovcu dne 6. septembra zbrani nastopni gg.:	
Janez Dolinar, župnik na Raki	10—
Tomaž Varl, kapelan na Raki	2—
Damijan Pavlič, mestni župnik v Kostanjevici	10—
Josip Seigerschmied, mestni kapelan v Kostanjevici	5—
Kozma Pavlič, župnik v Križevem pri Kostanjevici	10—
Ignacij Kutnar, župnik na Bučki	10—
Mihael Horvat, župnik na Catežu pri Krškem	5—
Anton Gabrič, župnik v Cerklijah pri Krškem	5—
Janez Knavs, mestni vikarij v Krškem	5—
Ivan Lavrenčič, župnik v Boštanju	3—
Viktor Köchler, kapelan v Boštanju	2—
Janez Piber, kapelan v Sent-Jernej, II. prispevek	2—
Anton Bojanec, kapelan v Škocijanu pri Dobravi	2—
Luka Smolnikar, kapelan v Škocijanu pri Dobravi	2—
France Krumpeštar, kapelan v Leskovcu	5—
France Dimnik, kapelan v Leskovcu	2—
T. K. iz Moravč	16—
Janez Müller, farni upravitelj na Brezovcu pri Ljubljani	5—
Janez Tavčar, župnik v Lešah, mesečnino za avgust, september in oktober	15—
Mihael Klemenčič, mestni kapelan v Črnomlju	5—

Mili Bog povrni vsem velikodušnim darovalcem tisočero ter jim obudi mnogo posnemalcev!

V Ljubljani, dne 6. oktobra 1893.

Josip Šiška,

tajnik „izvršujočega odseka“.

Darovi za „katoliški sklad“ naj se blagovolijo pošiljati pod naslovom: Josip Šiška, knezoškofijski tajnik v Ljubljani.

Telegrami.

Mürzsteg, 7. oktobra. Danes je bil poslednji lov na jelene v tej sezoni v Nassköhru. Cesar in lovski gostje so ob štirih popoldne odpotovali na Dunaj.

Dunaj, 6. oktobra. Zdravje poljedelskemu ministru se zboljšava. Zdravniki se nadejajo, da kmalu ozdravi.

Dunaj, 7. oktobra. Grof Falkenhayn je imel popolnoma mirno noč. Splošno se dobro počuti in tudi jed mu diši. Po njegovem zdravju so popraševali nadvojvoda in nadvojvodinja Rainer, princesinja Gizela iz Monakova, grof Taaffe iz Orlova, ministri, generalni pobočnik Bolfras in župan Prix.

Dunaj. 6. oktobra. „Fremdenblatt“ opo-
reka trditvi „Novega Vremena“, posneti
po srbskih listih, da avstrijski vojaki v lim-
skem okolišu delajo utrdbe, na katere se
bodo opirali, ko se bodo dalje pomikali proti
Solunu, kar že vzbuja vznemirjenost v Ca-
rigradu. „Fremdenblatt“ pravi, da listi, ki
imajo zvezo s srbsko vlado, vzpodbujajo agi-
tacije v Bosni, kar je v zvezi z drugimi no-
vejšimi dogodki vredno pozornosti. Te prikazni
se bodo skrbno opaževale in se pretehtavale,
če se jim ni potrebno pravočasno upreti.

Monakovo. 6. oktobra. Zbornica je
odklonila predlog, da se sklence adresa na
krono.

Barcelona. 6. oktobra. Napadnika Pal-
lasa so danes zjutraj ustrelili.

London. 6. oktobra. Po došlih poročilih
se je bombardovanje Ria de Janeiro zopet
začelo. Banke so vse zaprte. Trgovina se je
popolnoma ustavila.

Santiago. 6. oktobra. Vojni minister
je dal demisijo. Senat je izjavil, da je Vini-
cunovo ministerstvo se zakrivilo veleizdaje in
ukazal ministre zapreti. — Predsednik vene-
zuelski je odstopil in podpredsednik Alvarez
prevzame predsedništvo.

Novi York. 7. oktobra. Nadvojvoda
Franc Ferdinand je prišel semkaj in odpo-
tuje na ladiji „Bretagne“.

Umrli so:

4. oktobra. Helena Pintar, delavka, 47 let, Kravja dolina
11, vnetica črev.

5. oktobra. Jožef Japel, trgovski pomočnik, 17 let, Gra-
dišče 8, driska.

6. oktobra. Ana Ziakovsky, profesorjeva hči, 27 let, Pred
prulami 27, jetika. — Alojzij Rojsek, delavčev sin, 4 mesece,
Streliške ulice 11, jetika.

V bolnišnici:

4. oktobra. Jakob Cotman, gostač, 80 let, ostarelost.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	razmera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	736 3	17 8	sl. jzap.	jasno	
8. u. pop.	736 0	22 2	zm. jzap.	del. oblak.	0-00
9. u. zveč.	737 4	17 2	sl. jzapad	del. jasno	
Srednja temperatura 19-1°, za 6-2° nad normalom					

Tržne cene v Ljubljani

dne 7. oktobra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	7 60	Špeh povojen, kgr.	— 66
Rež,	6 —	Surovo maslo,	— 86
Ječmen,	6 —	Jajca, jedno	— 3
Oves,	6 40	Mleko, liter	— 10
Ajda,	8 —	Goveje meso, kgr.	— 64
Proso,	6 —	Telečje	— 58
Koruza,	6 —	Svinjsko	— 62
Krompir,	2 14	Kostrunovo	— 35
Leča, hktl.	12 —	Pisaneč	— 65
Grah,	12 —	Golob	— 18
Fizol,	8 —	Seno, 100 kgr.	3 57
Maalo, kgr.	1 04	Slama,	2 67
Mast,	— 68	Drva trda, 4 kub. mtr.	7 40
Špeh svež,	— 62	„ mehka, „	5 —

6^ono bolgarsko državno hipotekarno posojilo.

V zlatu obrestljivi in povračilni papir
za nalaganje denarja. — Vsled
mejnarnodnih denarnih kriz se vsa zlata posojila
jako visoko cenijo in dosegajo najvišje kurze.

6^ono bolgarsko državno hipo- tekarno posojilo

50 26

daje poleg tega še nastopne prednosti. Te so:

Hipotekarno zagotovljeno je na prvo hipoteko
v prvi vrsti na železnici Ružuk-Varna in Kaspičan-
Sofija-Kistendil in na pristanišču Burgas in Varno.
More se podražiti, ker te oblagacije stojé še
kacih 8 odstotkov pod zlatim pari-kurzom in je
torej pričakovati, da se jim poviša kurz, posebno
ker veliko dohodkov donosajo.

Popolnoma davka in pristojbin je prosto za
sedaj in za vso prihodnost.

Se lahko iztrži, ker se prodaja na borzah na
Dunaju, v Berlinu, Amsterdamu in Genfu.

Veliko donosa, po sedanjem kurzu 6¹/₂ odstotka.

Menjalna delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstr. 75 B.

501 1

Pretužnim srecem naznanjamo vsem sorodnikom,
prijateljem in znancem pretresljivo vest, da je Vse-
mogočnemu dopadlo k Sebi poklicati nepozabljivo,
iskreno ljubljeno soprogo, oziroma mater in sestro, gospo

Nežo Koechler roj. Jerina

po dolgi, mučni bolezni, prevideno s sv. zakramenti
za umirajoče, danes v petek, dne 6. oktobra ob štirih
popoldne v 50. letu starosti.

Pogreb bo v nedeljo, dne 8 t. m. ob polu 5. uri
popoldne iz hiše žalosti, šolski drevored št. 10.

Svete maše za dušo blage pokojnice brale se bodo

v stolni cerkvi v Ljubljani in v raznih drugih cerkvah.

Nepozabno pokojnico priporočamo v prijazen spomin

in pobožno molitev.

V Ljubljani, dne 6. oktobra 1893.

Žalujoči ostali.

NAZNANILO.

P. n.

S tem se usojam naznaniti, da sem za ta čas, ker se ne
morem še preseliti v svojo prodajalnico na **Stolnem trgu**, najel

v Čevljarskih ulicah št. 8

(Czernyjeva hiša)

skladišče, kjer tudi prodajam.

Zlasti se usojam p. n. občinstvo opozarjati na moje dražestne

novotarije v posamenterijskih

in vseh nakitnih predmetih, čipkah, tančicah, svil-

nem blagu, baržunih, pliših, rokavicah, zavratnikih,

ovratnikih, rutah itd.

Prav mnogoštevilnega poseta prosi

502 2 - 1

odličnim spoštovanjem

Alojzij Peršé.

Učenca

starega 13 do 16 let, ki zna slovenski in
in nemški, sprejme takoj prodajalnica z
mešanim blagom.

499 4-1

Kje, pové iz prijaznosti upravnistvo.

MATIJA HORVAT,

čevljarski mojster,

v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 32,

priporoča se prečast. duhovščini in sl. občinstvu v
obila naročanja raznovrstnega

Obuvala

katera izvršuje cenó. pošteno, iz zanesljivo trpežnega
blaga in po zahtevi od najfinejše do najprostejše
oblike.

88 12-9

Sargove glycerinske specijalitete.

Od kar jih je izumil in uvel F. A. Sarg, rabijo jih
Nje vlečastva cesarica in drugi člani Najvišje cesarske
hiše in mnoge tuje knežje rodbine. Priporočajo je prof.
baron Liebig, prof. pl. Hebra, pl. Zeissl, dvorni svetnik
pl. Scherzer itd. itd., dvorna zdravnik za zobe Thomas
na Dunaju, Meister v Gotthi itd.

Glycerinovo milo v papirji, kapičah, blanjicah in
škatljicah. — Medno glycerinsko milo v lepenki. — Te-
koče glycerinsko milo v flakonih. — Toiletno karbolno
glycerinsko milo. — Eucalyptus glycerinsko milo. —
Glycoblazol (sredstvo za pospeševanje rasti las). —
Chininsko-glycerinska pomada. — Glycerinska crème. —
Toiletni glycerin — Lysol-milo in toaletno Lysol-glycerin
milo. Mlečno milo itd. itd. (539) 11-11

KALODONT, zdravstvenoooblastveno pre-

skušena zobna crème.

F. A. Sarg-a sin & comp.,

c. in kr. dvorni zalagatelj na Dunaju.

Dobiva se v vseh lekarnah in parfumerijah.

Št. 1104.

Minuendna dražba

zgradbe zidanega mostu čez Bistrico, razpisana do
dné 14. oktobra t. l.,

se na nedoločeni čas preloži.

Mestno županstvo Kamnik,

dné 7. oktobra 1893.

Močnik l. r.
župan.

Na prodaj je 90 cm. visok

križev pot

z ličnim okvirom vred, popolno izgotovljen, za nizko ceno

65 goldinarjev.

FR. TOMAN,

podobar in pozlatař,

482 6-3

v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 4.

Stolpne ure!

Priporočam se prečastiti duhovščini in sl. občinskim pred-
stojništvom za **napravo novih ali popravo starih**
stolpnih ur.

Moje ure so iz najboljšega blaga in zelo trajnega dela.
Izdelujem jih po najnovejšem načinu, in ker so matematično
popolnoma natančno uravnane, kažejo čas tako točno, da jih
ni treba regulovati.

486 6-1

Cene so zelo nizke. — Jamstvo 5 let.

Proračune na zahtevanje brezplačno.

Bogdan Oblak,

urar,

na Vrhniki (Kranjsko).

Glasovita

radi svojega učinka, odliko-
vana radi svojih zdravilnih
lastnosti z **častno diplomo**
in **zlato svetinjo** na raz-
stavi v Londonu in Parizu,
z **zlato svetinjo** v Briselju
in Tunisu.

324 15

želandčeva tinktura

G. Piccoli-ja, lekarja v Ljubljani

je vspešno dietetično sred-
stvo, katero krepi in zdravi
želodec, kakor tudi **opravlja**
prebavnih organov izborna
pospešuje.

Izdeloval razpošilja jo proti povzetju zneska v
zabojih po 12 steklenic za 1 gl. 36 nove, po 55 steklenic
(zaboj tehta 5 kg) za 5 gl. 26 nove. Poštino plača
vedno naročnik. Cena eni steklenici 10 novcev.

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici (Görz),

ulica Morelli št. 17.

se priporoča prečast. duhovščini za na-
pravo **cerkvenih posod** in
orodij iz čistega srebra, alpaka
in medenine po najnižji ceni v naj-
novejših in lepih oblikah. Stare reči
popravim ter jih v ognju posrebrim in
pozlatim. — Da si morejo tudi manj
premožne cerkve omisliti razne cerkvene
stvari, se bodo po želji prečastitih p. n.
gospodov naročnikov prav ugodni pla-
čilni pogoji stavi.

Ilustrovani cenik franco.

Pošilja vsako blago dobro spravljeno
in poštine prosto. 3 36-28

XXXXX solidno blago XXXXX

Janeza Dogan-a

mizarski obrt

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 15

(v Medjatovi hiši)

priporoča svojo dobro vrejeno zalogo

raznovrstnega politiranega
in likanega pohištva.

Garniture, divane, madrace od 16 gl. do
40 gl., madrace na peresih 10 gl., dratene
madrace 8 gl. 50 kr., pulte za mašne knjige itd.
Naročila se točno izvršujejo. Cenilnik z podobami
zastonj in franco. 36 (30-21)

XXXXX Najnižje cene XXXXX

Največja izbira

Lepa oprava

Brata Eberl,

338 26—14

izdelovatelja napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in mebelje.

Ljubljana, Frančiškanske ulice št. 4.

Prevzameta vsa v njih stroko spadajoča dela v mestu in na deželi. Dobra, fina dela, najnižje cene.

Otročji vozički

jako fini, močni in lepi dobivajo se pri meni skozi leto in dan in sicer v vseh barvah, kakor radeče modro, sivo in olivno, po gld. 5.50, 6.—, 7.—, 8.—, 9.—, 10.— in višje po vsaki ceni do 20 gld

Anton Obreza,

tapecirar,

v Ljubljani, Šelenburgove ulice 1.

Najcenejši kraj za nakupovanje otročjih vozičkov. 537 50—48

Povesti

ANDREJ KALAN

je izšel ter se dobiva komad po 20 kr., po pošti 23 kr. v „Katoliški Bukvarni“ in „Katol. Tiskarni“ v Ljubljani.

Dobé se še II., III. in IV. zvezek.

EQUITABLE

Zjedinjenih držav zavarovalno društvo za življenje v Novem Yorku.

Ustanovljeno leta 1859. — Koncesijonovano v Avstriji dne 11. oktobra 1882.

Na Dunaju, Stock-im-Eisenplatz, v svoji palači.

„EQUITABLE“ je na vsem svetu prvi in največji zavod za zavarovanje na življenje.

Premoženje dne 31. decembra 1892. gld. 382,650,130.02
Dohodki leta 1892 100,715,593.72
Novih zavarovanj je bilo sklenjenih 1892 501,225,790.—
Zavarovanega kapitala je bilo 31. dec. 1892 2,127,405,613.—
Zaklad dobičkov dne 31. dec. 1892. leta 77,974,538.72

Avstrijskim zavarovancem posebna garancija je velika društvena palača „Stock-im-Eisen“ na Dunaju vredna 2,300,000 gld.

Vspehi 20letnih leta 1893 dokončanih zavarovanj za slučaj smrti in za ućakanje z 20letnim nabiranjem dobička:

Police št. 78.580.	Police št. 77.773.	458 3—1
Zavarovana svota dol. 1000.—.	Zavarovana svota dol. 5000.—	
Starost: 28 let.	Starost: 34 let.	
Letna zavarovalnina dol. 48.15.	Letna zavarovalnina dol. 247.45.	
Zavarovaneec vplaćal je skozi 20 let dol. 963.—.	Zavarovaneec vplaćal je skozi 20 let dol. 4919.	
Leta 1893 mu je bilo na izbero vzeti	Leta 1893 mu je bilo na izbero vzeti	
1. ali gotovine dol. 1608.82 (s tem se mu povrne za vsakih 100 dolarjev vplaćane zavarovalnine 167 dolarjev, ali vrnejo se mu vse vplaćane premije z nad 6% letnimi obrestmi vred),	1. ali gotovine dolarjev 8224.45 (s tem se mu povrne za vsakih 100 dolarjev vplaćane zavarovalnine 166 dolarjev),	
2. ali doplaćano, premij opušćeno po smrti plaćilno polico za dol. 3615.—,	2. ali doplaćano, premij opušćeno po smrti plaćilno polico za dolarjev 16.000.—,	
3. ali dosmrtno životno rento letnih dol. 118.54.	3. ali dosmrtno životno rento letnih dol. 681.95.	

Pojasnila daje generalni zastop za Štajersko, Koroško in Kranjsko v Gradcu.

Glavni zastopnik za Kranjsko:

Alfred Ledenik v Ljubljani, Mestni trg 25.

10

goldinarjev

stane pri meni eden modroc na peresih (Federmatratze). Ti modroci so solidno iz najboljše tvarine narejeni, imajo po 30 dobro vezanih, moćnih peres iz najboljšega bakrenega drata, so s finim afrikom tapecirani in moćnim platnenim evilhom preoblećeni ter pri najtežji rabi do 15 let nobenih poprav ne zahtevajo. Pri naroćilih z dežele naznani naj se vselej natanćna mera postelje v notranji lući. — Ako se torej dobi za 10 gld. dober tapeciran modroc na peresih, je pać neumestno kupovati malo vredne nadomestke (kakor žićaste žimnice, slamnice itd.), kateri pravemu namenu, imeti dobro posteljo, ne ustrezajo.

ANTON OBREZA, tapecirar v Ljubljani, Šelenburgove ulice 1.

Ta domaća, narodna tvrdka bodi prećast. duhovščini in slavnemu občinstvu najboljše priporočena za nakupovanje žimnic, garnitur, divanov, stolov, preprog, zagrinjal in vsega v tapetniško obrt spadajoćega dela.

Ceniki s podobami zastoj in franko. — Hitra in poštena postrežba, nizke cene. 536 50—48

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi

zavaruje

ćloveško življenje

po vseh kombinacijah

mного ugodneje, ko vsaka druga zavarovalnica.

Cleni banke „Slavije“ imajo brez posebnega priplaćila pravico do dividende, katera je doslej iznaćala po 10%, 20%, 25% in jedno leto celó 48%.

Za škodo izplaćala je doslej banka „Slavija“ ćez dvajset milijonov goldinarjev. — Po svojih rezervnih in poroćstvenih fondih more se meriti z vsako drugo zavarovalnico.

Kako koristno in potrebno je zavarovanje življenja, doka-
zujejo naslednje

primere:

1. Miha Dolničar iz Št. Vida nad Ljubljano zavaroval se je dne 15. oktobra 1873 in je umrl dne 11. avgusta 1874. Uplaćal je 30 goldinarjev 60 krajcarjev; dedići njegovi pa so prejeli od banke „Slavije“ 1000 goldinarjev.

2. Josip Zanoškar, deželni oficijal v Ljubljani, zavaroval se je dne 10. aprila 1874. Do svoje smrti dne 22. februarja 1876 uplaćal je 125 goldinarjev 28 krajcarjev, banka „Slavija“ pa je dedićem njegovim izplaćala 1000 goldinarjev.

3. Henrik grof Wurmbrand v Konjicah zavaroval se je dne 15. marca 1875 ter je do svoje smrti dne 15. marca 1877 uplaćal 1188 gld. dedići njegovi pa so od banke „Slavije“ prejeli 6000 gld.

4. Anton Ahćin, župnik v Begunjah, zavaroval se je dne 1. avgusta 1870. Po smrti njegovi, dne 17. julija 1881, izplaćala je banka „Slavija“ kapital 1000 gld., da si je bilo uplaćane zavarovalnine le 364 gld. 98 kr.

5. Janez Verbić, naćelnik postaje na Rakeku, zavaroval se je dne 5. aprila 1878, umrl pa je dne 25. novembra 1883. V tej dobi uplaćal je 174 gld. 96 kr.; banka „Slavija“ pa je izplaćala dedićem njegovim 1000 gld.

6. Luka Šabec, trgovec in posestnik v Št. Petru na Notranjskem, zavaroval se je dne 30. januarja 1882 za 1900 gld. Do svoje smrti dne 17. junija 1884 uplaćal je 215 gld. 52 kr., in banka „Slavija“ izplaćala je rodbini njegovi ves zavarovani kapital.

7. Dr. Ivan Pitamic, odvćetnik v Postojni, zavaroval se je dne 10. novembra 1882. Do svoje smrti dne 9. oktobra 1891 uplaćal je 3159 goldinarjev; banka „Slavija“ pa je dedićem njegovim izplaćala 6000 goldinarjev.

8. Simon Matejčić, župnik v Starem Pazinu, zavaroval se je dne 10. januarja 1892 in je umrl že dne 25. februarja istega leta. Dasi je uplaćal le 7 gld. 49 kr., izplaćala je banka „Slavija“ njegovim dedićem 1000 gld.

9. Petar Bogović, župnik v Lunu na otoku Rabu, zavaroval se je dne 15. maja 1889 svojim trem nećakinjam, Milici, Brni in Anđeliji Miletićevim po 500 gld. dote. Na to zavarovanje uplaćal je do svoje smrti dne 28. februarja 1891 168 gld. 88 kr.; banka „Slavija“ pa bode vsakej imenovanih deklie, ko doživí 18. leto, izplaćala 500 gld., tedaj vsem trem 1500 gld.

10. Josip Perko, učitelj v Šmihelu pri Žužemberku, zavaroval se je svojemu sinću Josipu 1000 gld. dote. Do svoje smrti uplaćal je 25 gld. 53 kr.; banka „Slavija“ pa bode sinu njegovemu, ko doseže 20. leto svoje starosti, izplaćala 1000 gld.

Vsa pojasnila o zavarovalnih zadevah daje radovoljno

generalni zastop banke „Slavije“

v Ljubljani

120 25-17

v lastni hiši, Gospodske ulice št. 12.

Neobhodno potrebno za vsako gospodinjstvo je

Kathreiner-jeva Kneipp-a sladna kava

33 52—41

z okusom navadne kave. Ta kava daje to nedosežno prednost, da se škodljivemu vživanju namećane ali s surogati pomećane navadne kave lahko odrećemo in dobimo okusnejšo, pri tem pa še zdravejšo in redilnejšo kavo. — Neprekosljiva kot dodaja navadni kavi. — Pona-redeb se skrbno izogibaj. — ¼ kilo 25 kr. — Dobiva se povsod.

Pristno samo v belih zavitkih s podobo župnika Kneippa kot varstveno znamko.

Solidne, zložne
močne in
čudovito cenene

stole

vsake vrste ponuja
prva kranjska tvornica
za upogneno pohištvo
samo iz napojenega ma-
sivnega lesa.

Jos. Verbič-a
v Bistri,
pošta Borovnica.
(230 52-24)

„THE GRESHAM“
zavarovalno društvo za življenje v Londonu.

Podružnica za Avstrijo:
Dunaj, Giselastrasse 1,
v hiši društva.

Podružnica za Ogersko:
Pešta, Franz-Josefplatz
št. 5 in 6, v hiši društva.

Društvena aktiva dne 31. decembra 1892 frankov 125,305.151
Letni dohodki premij in obresti dne 31. decembra 1892 22,840.056
Izplačitve za zavarovalne in rentne pogodbe, za zakupnine itd. v
dobi društvenega obstanka (1848) 271,905.620
V zadnji osemnajstmesčni poslovalni dobi vložilo se je pri društvu za
novih ponudb, vsled česar iznaša v dobi društvenega obstanka
skupni znesek vloženih ponudb 125,732.050
1,853,916.605
Prospekte in tarife, na podlagi katerih izdaja družba police, kakor tudi obrazce za
predloge daje brezplačno.

glavni zastop v Ljubljani
435 (12-2) pri
Gvidu Zeschko-tu,
Tržaška cesta, št. 3 b.

Radi preselitve kamnoseške obrti
razprodam svojo veliko, izborno zalogo
nagrobnih spomenikov
(472) **50% ceneje** ko vsak drugi kamnosek. (3-3)
IGNACIJ ČAMERNIK sedaj poleg mesarskega mesta v Ljubljani,
potem Poljske ulice 49 nasproti učiteljsku.

Najprimernejša darila za vsako priliko so
švicarske žepne ure
katere ima v največji izbiri v zalogi
France Čuden,
urar v Ljubljani,
Vélikí trg 25.

Po najnižji ceni dobé se tudi naj-
raznovrstnejše
**stenske ure, ure za dvo-
rane in s stojalom, ure-
budilnice** itd.

Največja zaloga prstanov, uhanov,
veržijo, srebrnih in zlatih, vse po to-
varniški ceni. 185 28

**Popravila izvršuje točno pod jamstvom. — Ilustrovani ceniki so
franko na razpolago. — Poštna naročila izvršuje obratno.**

Zdravila za živino.

**Skušena redilna štupa
za živino,**
za konje, rogato živino, ovce in
prašiče itd.

Rabi se skoro 40 let
z najboljšim vspe-
hom večinoma po hlevih,
ako živinče ne more
jesti, slabo prebav-
lja; zboljšuje mleko in
nareja, da krave dajo
več mleka.

Zametek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr.,
5 zametkov z rabilnim navodom samo 2 gld.

Cvet za konje.

Najboljše mazilo za
konje, pomaga pri pre-
tegu žil, otekanju
kolén, otrpnenju v
v boku, v križu,
otekanju nog, me-
hurjih na nogah itd.

Steklenica z rabilnim
navodom vred stane le
1 gld., 5 steklenic samo
4 gld.

Ta zdravila za živino se dobijo v 203 26
Iekarni Trnkóczy-ja
v Ljubljani zraven rotovža
in se vsak dan s pošto razpošiljajo.

Najnižje cene
in
najboljše blago.

Najboljše in najceneje
kupuje se
**železo, raznovrstna železnina, ce-
ment, okove** itd. pri
Andreju Druškoviču,
v Ljubljani
Mestni trg 10.

272 **ZALOGA** 23
**nagrobnih križev, štedilnikov in
njih posameznih delov, ledenic,
finih žag** itd. po najnižjih cenah.

Zaloga
železniških
šin
po
najnižjih
cenah.

Dunajska borza.

Dne 7. oktobra.	Dne 6. oktobra.	4% srečke dunajske parobrodne družbe
Papirna renta 5%, 16% davka 97 gld. 05 kr.	Ogerska zlata renta 4% 116 gld. 30 kr.	Avstr. rubežega križa srečke, 10 gld. 18 . 50 .
Srebrna renta 5%, 16% davka 98 . 80 .	Ogerska kronina renta 4%, 200 kron 93 . 85 .	Rudolfove srečke, 10 gld. — . — .
Zlata renta 4%, davka prosta 119 . 35 .	4% državne srečke l. 1854., 250 gld. 146 . — .	Salmove srečke, 40 gld. 69 . — .
4% avstrijska kronina renta, 200 kron 96 . 30 .	5% državne srečke l. 1860., 100 gld. 161 . 25 .	Windischgraezove srečke, 20 gld. 65 . — .
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld. 997 . — .	Državne srečke l. 1864., 100 gld. 194 . 75 .	Ljubljanske srečke 24 . 25 .
Kreditne akcije, 160 gld. 335 . 50 .	Zastavna pisma avstr. zem. kred. banke 4% 98 . 60 .	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld. 150 . — .
London, 10 funtov strl. 126 . 20 .	Zastavna pisma 101 . 10 .	Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2895 — .
Napoleonodor (20 fr.) 10 . 02 .	Kreditne srečke, 100 gld. 194 . 75 .	Akcije južne železnice, 200 gld. sr. 104 . — .
Cesarski cekini 5 . 97 .	St. Genois srečke, 40 gld. 67 . 75 .	Papirnih rubeljev 100 131 . 50 .
Nemških mark 100 62 . 10 .		

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri zrebanjih, pri izrebanju
najmanjšega dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wellzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.